T001 A HÀM I 72-Phật Bát Nê Hoàn Q.hạ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Nhaø vua ra ñi caùch choã Ñöùc Phaät naêm daëm thì cho binh lính döøng laïi. Trong nöôùc naøy coù vò cao nieân, thoï moät traêm hai möôi tuoåi, teân Tu-baït1. Baây giôø ñang ñeâm khuya, oâng chôït thöùc giaác vì thaáy haøo quang cuûa Phaät chieáu saùng caû thaønh. Nhaø laïi khoâng coù ai, oâng lieàn ñi ra khoûi thaønh böôùc nhanh veà choã Ñöùc Phaät, thöa vôùi Toân giaû A-nan: "Vì toâi môùi ñöôïc nghe bieát veà vieäc Ñöùc Theá Toân saép nhaäp Neâ- hoaøn, taâm toâi coù choã nghi ngôø muoán ñöôïc neâu baøy vôùi Ñöùc Theá Toân." Toân giaû A-nan ñaùp: "Ñaõ gaàn nöûa ñeâm, Phaät saép vaøo Neâ-hoaøn, chôù neân laøm phieàn Ngaøi." Tu-baït thöa laïi: "Vaäy toâi khoâng theå ñöôïc laõnh hoäi gì chaêng? Toâi nghe noùi haøng voâ soá kieáp môùi coù moät Ñöùc Phaät ra ñôøi. Nay toâi ñeán ñaây laø ñeå thöa hoûi veà choã coøn nghi ngôø maø chæ coù Ñöùc Phaät môùi giaûi thích ñöôïc." Toân giaû A-nan baûo: "Thoâi ñi, khoâng neân hoûi nöõa." Ñöùc Phaät bieát Tu-baït ñang ôû beân ngoaøi muoán thöa hoûi veà choã nghi ngôø, neân goïi Toân giaû A-nan: "Sao laïi khoâng cho Tu-baït vaøo ñeå neâu baøy veà choã coøn nghi ngôø aáy?" Toân giaû A-nan thöa: "Con thaáy ñaõ gaàn nöûa ñeâm, Phaät saép dieät ñoä, con sôï oâng ta vaøo chæ laøm phieàn cho Phaät. Nay Ngaøi saép boû Duïc giôùi ba coõi ñeå nhaäp vaøo coõi Voâ vi." Ñöùc Phaät daïy: "Haõy ñeå cho oâng aáy vaøo." Toân giaû A-nan lieàn ñöa Tu-baït vaøo. Bieát mình ñöôïc vaøo gaëp Phaät, oâng ta voâ cuøng sung söôùng, toaøn thaân rung ñoäng, böôùc ñeán tröôùc Ñöùc Phaät, cung kính ñaûnh leã. Ñöùc Phaät thaáy Tu-baït tuoåi cao, hôi thôû yeáu ôùt, beøn chæ gheá baûo ngoài. Ñöùc Phaät hoûi Tu-baït: "OÂng coù nhöõng nghi ngôø gì?" Thöa:

1. Tu-baït-ña-la ; No. 2(3) sñd.: Tu-baït-ña-la ; Paøli: Subhaddaparibbaøjaka, du só Subhada.

827 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I "Ñöùc Phaät laø vò Trôøi treân caùc Trôøi trong ba coõi, thaàn thaùnh khoâng theå löôøng ñöôïc, laø Ñaáng Chí Toân khoâng gì saùnh baèng; ñaõ khai thò giaùo hoùa, daãn daét muoân loaøi trong boán möôi chín naêm, Tieân thaùnh, Phaïm vöông, Ñeá Thích khoâng ai laø khoâng kính leã. Con coù taùm ngöôøi ñoàng chí höôùng, ñoù laø Coá-quy thò, Voâ-tieân thò, Chí-haønh thò, Baïch-loä-töû thò, Dieân- thoï thò, Keá-kim-phaøn thò, Ña-tích-nguyeän thò vaø Ni-kieàn Töû2. Ñoù laø taùm ngöôøi thuoäc loaïi coù trí tueä, nhöng ñaáy chæ laø thöù aùnh saùng yeáu ôùt, kheùo che ñaäy cuoäc soáng sung maõn, raâu toùc tuy möôït maø nhöng trong loøng chöùa ñaày ba ñoäc, beân ngoaøi thì chaïy theo duïc laïc, ngoài laïi thì baøn toaøn chuyeän xa vôøi, thö tòch hö doái, noùi ñieàu khoâng thaät, chaúng ñöa ñeán chaùnh ñaïo, vaäy ñoù laø duyeân gì?" Ñöùc Phaät baûo Tu-baït: "YÙ nghóa nôi kinh cuûa hoï traùi vôùi kinh cuûa Phaät. Ñoù laø con ñöôøng sanh töû, chæ laø ñeå mong caàu phuù quyù. Chí cuûa ñaïo ta laø döùt mong caàu, nieäm Khoâng, khoâng dua theo vinh hoa cuûa theá gian, thanh tònh voâ vi, laáy ñieàu aáy laøm vui." Tu-baït thöa: "Sao goïi laø ñaïo Voâ vi?" Ñöùc Phaät daïy: "Dieät tröø moïi heä luïy cuûa sanh töû trôû veà coäi nguoàn, khoâng coøn bò sanh töû

nöõa, ñoù laø Voâ vi. Chí höôùng cuûa nhöõng ngöôøi kia ñeàu coù taùm thöù aùc. Nhöõng gì laø taùm? Thôø cuùng quyû thaàn, boùi queû, doái traù gieát haïi, ñoù laø moät. “Ñoái vôùi nhöõng ngöôøi trong gia ñình thì tham lam keo kieät, khoâng phuïng thôø ñaïo hieáu, tham aùi ñuû thöù moät caùch taø vaïy maø duïc voïng vaãn

2. Danh saùch caùc toâng sö giaùo toå ñöông thôøi: Coá-quy thò , Voâ-tieân thò , Chí-haønh thò , Baïch-loä-töû thò , Dieân-thoï thò , Keá-kim-phaøn thò , Ña-tích-nguyeän thò vaø Ni-kieàn Töû . Tham chieáu baûn No.1(3) chæ coù saùu vò, nhö caùc oâng Phaát-lan Ca-dieäp (Paøli: Puøranïa-Kassapa). Maïc-giaø-leâ Kieâu- xaù-lôïi (Paøli: Makkhali-Gosala). A-phuø-ñaø Sí-xaù- kim-baït-la (Paøli: Ajita-Kesakambalaø). Ba-phuø Ca-chieân (Paøli: Pakudha-Kaccaøyana). Taùt-nhaõ Tyø-da- leâ-phaát (Saójaya Belaææhi-Putta). Ni-kieàn Töû (Paøli: Niganïtïha-Naøæa-putta).

chöa döøng. Ñoù laø thöù hai. “Noùi hai löôõi, noùi lôøi aùc ñoäc, maéng nhieác, noùi doái, noùi theâu deät, chöa töøng neâu baøy ñieàu thieän khieán cho keû ngu si boû ñieàu aùc. Ñoù laø thöù ba. “Saùt sanh, troäm caép, daâm daät. Ñoù laø thöù tö. “Thöôøng oâm loøng oaùn haän, baát hieáu vôùi cha meï, khinh maïn anh em, vôï con, doøng hoï, taâm taø vaïy laøm ñieàu oâ ueá, khoâng kheùo giaùo hoùa, daãn daét, thöôøng töï kieâu, töï ñaïi muoán cho ngöôøi ta sôï mình, kính mình. Ñoù laø thöù naêm. “Ngaøy ñeâm oâm loøng taø, khoâng sôï phaùp luaät, khinh cheâ baäc Hieàn thieän, toân quyù keû oâ tröôïc, xa lìa ngöôøi chaân chaùnh, giao thieäp vôùi ngöôøi aùc. Ñoù laø thöù saùu. “Nghe noùi coù baäc Hieàn trí, Sa-moân, Phaïm chí hieåu kinh thì hoaøi nghi, ganh gheùt, huûy baùng moät caùch hö nguïy. Ñoù laø thöù baûy. “Khoâng toân kính tieân toå vaø khoâng heát loøng hieáu thaûo vôùi cha meï; khoâng toân kính baäc hieàn minh maø dua theo keû phaûn taëc; huûy boû ñieàu nhôn töø chaân chaùnh; meâ muoäi chaïy theo theá tuïc oâ tröôïc, ñaùng xaáu hoå. Ñoù laø ñieàu aùc thöù taùm. “OÂng töï noùi roõ ra raèng Ñöùc Theá Toân thuyeát giaûng kinh boán möôi chín naêm, maø taùm ngöôøi aáy khoâng ñeán ñeå mong ñöôïc giaùo hoùa. Hoï laø nhöõng ngöôøi oâm giöõ taùm ñieàu aùc naøy, haù laïi thích ñöôïc giaùo hoùa theo con ñöôøng thanh tònh sao? Neáu hoï coù chính thöùc ñeán thì Phaät cuõng nhoå saïch taùm söï xaáu aùc aáy trong taâm cuûa oâng. Vaäy haõy thaän troïng chôù coù hoûi Phaät. Neáu giöõ taùm giôùi naøy3 thì coù theå chöùng ñöôïc boán ñaïo Caâu caûng, Taàn lai, Baát hoaøn, ÖÙng chôn4. Thöïc haønh taùm giôùi naøy thì taâm mình phaûi chaân chaùnh, ñoù môùi laø Phaät töû. Neáu coù keû phaøm phu chuyeân laøm baäc thaày daãn ñöôøng, ñöùng ñaàu vieäc giaùo hoùa maø phaïm taùm giôùi naøy thì ñeàu laø keû yeâu tinh, ñoäc haïi, haõy neân xa laùnh, töø boû, caån thaän chôù nghe lôøi duï doã.5” Ñöùc Theá Toân baûo:

3. Theo baûn No.1(3), ñaây Phaät noùi veà taùm Thaùnh ñaïo. 4. Coøn goïi laø Döï löu ; Paøli: Sotaøpanna. Nhaát lai ; Paøli: Sakadaøgaømin. Baát hoaøn ; Paøli: Anaøgaømin. A-la-haùn ; Paøli: Arahant. (dòch laø Tu-ñaø-hoaøn , Tö-ñaø-haøm , A-na-haøm , A-la-haùn). 5. Ñaïi yù, theo No.1(2) vaø baûn Paøli, Phaät giaûng cho Tu-baït, vì caùc nôi khaùc khoâng coù taùm Thaùnh ñaïo, neân

khoâng coù caùc quaû Thaùnh.

829 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I “Nay Ta ôû trong ba coõi, chæ moät mình, giaûng noùi vaø haønh hoùa Chaùnh phaùp khoâng coù ngöôøi thöù hai saùnh baèng. Neáu coù ñieàu gì coøn nghi ngôø cöù hoûi, ñöøng ngaïi.” Tu-baït quyø moïp, cuùi ñaàu, baïch: “Ñuùng nhö Phaät noùi. Con gaàn nhö ñeå maát thaân mình, laïi coøn rôi vaøo neûo ngu si, cuoàng loaïn.” Ñöùc Theá Toân laïi noùi: “OÂng ñaõ hieåu taùm giôùi naøy chöa?” Thöa: “Ñaõ hieåu”. OÂng laïi cuùi ñaàu thöa: “Con muoán töø boû chí thaáp keùm cuûa mình ñeå xin giöõ laáy haïnh thanh tònh cuûa haøng Sa-moân.” Ñöùc Theá Toân laïi noùi: “OÂng thaønh taâm chaêng?” Thöa: “Mong Phaät ruõ loøng thöông xoùt, cho con ñöôïc laøm Sa-moân.” Raâu toùc Tu-baït lieàn töï ruïng xuoáng ñaát, mình ñaép ca-sa, taâm doác suy tö veà ñieàu Phaät daïy, boãng nhieân döùt heát moïi töôûng nieäm, nhaát taâm thanh tònh, gioáng nhö haït ngoïc minh nguyeät, lieàn ñaït ñaïo quaû ÖÙng chôn. OÂng laïi töï suy nghó: “Ta khoâng neân ñeå Thaày ta nhaäp Neâ-hoaøn tröôùc.” Ngay khi ñoù oâng lieàn nhaäp Neâ-hoaøn. Ñöùc Phaät goïi caùc Tyø-kheo vaøo noùi: “Sau khi Ta dieät ñoä, neáu coù ngöôøi theá tuïc boû nhaø, döùt töø moïi caáu nhieãm, muoán laøm Sa-moân, gia nhaäp vaøo haøng nguõ Tyø-kheo Taêng, tröôùc heát phaûi thöû thaùch trong ba thaùng ñeå bieát chí nguyeän cuûa keû aáy cao hay thaáp6. “ÔÛ theá gian coù boán loaïi ngöôøi: “1. Haïng ngheøo khoå khoâng theå töï sinh soáng ñöôïc, neân muoán laøm Tyø-kheo.

6. Ñoaïn naøy traùi ngöôïc vôùi No.1(2) vaø baûn Paøli, theo ñoù, tröôùc kia Phaät quy ñònh caùc tu só ngoaïi ñaïo muoán xuaát gia thoï Tyø-kheo, phaûi cho boán thaùng bieät truù ñeå tìm hieåu taâm chí. Sau Phaät Nieát-baøn, quy ñònh aáy neân boûû.

“2. Haïng bò nôï naàn khoâng theå traû ñöôïc cho neân muoán laøm Tyø-kheo. “3. Haïng ñang ôû trong quaân ñoäi, nhöng luùc ñoù khoâng caàn thieát nöõa, cho neân muoán laøm Tyø-kheo. “4. Haïng laø baäc cao só ñöùc haïnh thanh tònh, nghe raèng trong voâ soá ñôøi môùi coù moät Ñöùc Phaät xuaát hieän, laïi ñöôïc xem kinh ñieån cuûa Phaät, voâ cuøng vui möøng, taâm ñaõ thöùc tænh, boû nhaø, boû duïc, khoâng ham söï vinh hoa cuûa theá gian, ñeå laøm Tyø-kheo. “Sau khi Ta nhaäp Neâ-hoaøn roài, heã coù ngöôøi ñeán xin xuaát gia tu taäp haõy xem chí höôùng cuûa ngöôøi aáy, nhìn xem luùc ngoài luùc ñöùng, ñeå yù veà lôøi noùi, quaùn saùt luùc ñi boä, bieát ñöôïc haønh ñoäng keû aáy höôùng veà thieän hay aùc, duïng taâm caàu ñaïo coù thích tinh taán khoâng? Xeùt kyõ trong ba thaùng, neáu thaáy keû aáy chí cao, haïnh thanh tònh, coù theå thöa chuùng cho laøm Tyø-kheo. Thaân ñaõ laøm Tyø-kheo roài phaûi choïn baäc kyø cöïu thoâng toû giôùi luaät ñeå laøm thaày. Thoï trì möôøi giôùi7, tuaân giöõ giôùi trong ba naêm, sieâng naêng khoâng bieáng treã, caùc baäc Hieàn thieän ñeàu coù theå chaáp nhaän trao cho vò aáy hai traêm naêm möôi giôùi8, möôøi giôùi laø caên baûn, hai traêm boán möôi giôùi laø leã nghi. Neáu ôû ñôøi sau naøy doác loøng thi haønh phaùp aáy thì trôøi, thaàn caùc baäc ñeàu luoân cung kính, hoan hyû. Ñoái vôùi giôùi phaùp cuûa Phaät, caùc Tyø-kheo phaûi suy tö thaät kyõ, khoâng ñöôïc cho laø Phaät ñaõ nhaäp Neâ-hoaøn roài thì sinh löôøi bieáng, laøm

ñieàu traùi vôùi phaùp. Nhöõng vieäc laøm cuûa Ñöùc Phaät, caùc ñeä töû phaûi neân nhôù nghó, laõnh hoäi, keû lôùn ngöôøi nhoû kính nhöôøng laãn nhau, khoâng ñöôïc laøm traùi ñaïo nghóa. Neáu ai khoâng öa thích ñaéc ñaïo, ham chuoäng söï toân vinh thì neân ñoïc kinh naøy. Ai muoán caàu soáng laâu, muoán sanh leân coõi trôøi haõy ñoïc kinh naøy. Nhöng chuû ñích quan troïng nhaát cuûa Ñöùc Phaät laø höôùng veà ñaïo giaûi thoaùt. Sau khi ta nhaäp Neâ-hoaøn, ñöøng ñeå vì Phaät maát roài maø noùi laø khoâng coù choã nöông töïa. Haõy nöông töïa vaøo giôùi, kinh. Sau khi ta nhaäp Neâ-hoaøn roài, haõy toân kính cuùng döôøng laãn nhau. Haõy xem kinh, thôø giôùi, giöõ hai traêm naêm möôi giôùi, neân thay nhau cung kính phuïng trì, gioáng nhö con hieáu thaûo phuïng söï cha meï. Nhöõng Tyø-kheo tröôûng thöôïng phaûi daïy cho keû haäu hoïc, gioáng nhö luùc ta coøn taïi theá. Haøng Tyø-kheo ñi sau neáu bò beänh taät thì caùc Tyø-kheo kyø cöïu phaûi löu taâm saên soùc, thaêm hoûi tin töùc. Ngöôøi ñoïc giaùo lyù, hieåu giaùo lyù, haõy daïy baûo trong söï hoøa thuaän, neân doác thoï trì giôùi cuûa Phaät, ñeå ñaïo ta ñöôïc truï theá laâu daøi.

7.

Sa-di giôùi .

8.

Tyø-kheo giôùi ; cuõng goïi laø Cuï tuùc giôùi (Upasamïpadaø).

831 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I “Ta nhaäp Neâ-hoaøn roài, haøng vôï con cuûa caùc baäc Hieàn thieän, tìm hieåu, sau ñaáy thì nhôù nghó: ‘Ñôøi cuûa ta coù Phaät, coù kinh ñieån vi dieäu. Ñöùc Phaät ôû theá gian vöøa môùi nhaäp Neâ-hoaøn. Chuùng ta ñeàu coù loøng chí hieáu ñoái vôùi Ñöùc Phaät, heát loøng ñoái vôùi kinh.’ Nhöõng ngöôøi aáy ñeán luùc maïng chung ñeàu ñöôïc sanh leân trôøi. Caùc ngöôi ñöøng cho laø Ta ñaõ maát roài thì khoâng phuïng haønh kinh giôùi. Caån thaän chôù coù bieáng treã, kieâu maïn. “Naøy caùc Tyø-kheo, caùc ngöôi haõy nhìn kyõ dung maïo cuûa Phaät. Phaät khoâng deã gaëp ñöôïc. Sau möôøi laêm öùc baûy ngaøn saùu möôi vaïn naêm (1.570.600.000) môùi coù Phaät ra ñôøi. ÔÛ ñôøi khoù gaëp Phaät, kinh phaùp khoù ñöôïc laõnh hoäi, chuùng Taêng khoù ñöôïc nghe bieát. Chæ coù Phaät laø khoù thaáy. “Trong coõi Dieâm-phuø-ñeà coù loaïi caây ñöôïc toân quyù teân laø Öu-ñaøm- baùt , coù quaû maø khoâng hoa. Caây Öu-ñaøm-baùt heã coù hoa vaøng thì theá 9

gian môùi coù Phaät ra ñôøi. Ngay baây giôø Ta seõ Baùt-neâ-hoaøn, caùc ngöôi ñoái vôùi kinh neáu coù ñieàu nghi ngôø gì thì ñang luùc Phaät coøn taïi theá seõ giaûi thích cho. Nay caùc moái nghi khoâng ñöôïc giaûi toûa thì veà sau seõ gaây tranh caõi keùo daøi. Ñang luùc Ta coøn, haõy mau hoûi nhöõng choã coøn hoà nghi.” Baáy giôø, Toân giaû A-nan ôû phía sau Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu thöa: “Töø luùc Ñöùc Phaät chæ daïy ñeán giôø, caùc Tyø-kheo Taêng khoâng coù nghi ngôø gì caû. Ñeä töû töï noùi: ‘Chuùng con khoâng coù nghi ngôø gì ñoái vôùi Ñaáng Thieân Trung Thieân’.” Ñöùc Phaät baûo Tyø-kheo: “Ñaõ gaàn nöûa ñeâm, chôù neân gaây tieáng ñoäng.” Ñöùc Phaät lieàn ñöùng daäy, ngoài thaúng, suy tö moät caùch saâu xa veà nguoàn ñaïo, boû moïi thieän aùc caû trong ba coõi. Ta nay tuoåi ñaõ hôn baûy möôi chín, chæ ñoaïn

tröø sanh töû, hoá thaúm cuûa neûo luaân hoài, tö duy quaùn saùt moät caùch saâu xa, töø Töù thieân vöông, leân ñeán Baát töôûng nhaäp, töø Baát töôûng chuyeån trôû veà nôi thaân, töï suy tö veà thaân boán ñaïi hieän roõ söï xaáu aùc, chaúng coù gì laø quyù giaù10.

9.

Öu-ñaøm-baùt ; hay Öu-ñaøm-baït-la ; Paøli: Udumbara; Skt.: Udïumbara, cuõng goïi laø hoa Linh thuïy.

10.

Treân laø quaù trình xuaát-nhaäp Thieàn ñònh tröôùc khi Ñöùc Phaät vaøo Nieát-baøn. Tham chieáu baûn No.1(3).

Ñaàu Ñöùc Phaät quay veà höôùng Baéc, co tay laøm goái, naèm nghieâng veà hoâng beân höõu, hai goái choàng leân nhau, lieàn nhaäp Baùt-neâ-hoaøn. Ñaát trôøi chaán ñoäng maïnh. Chö Thieân raûi höông hoa, than khoùc thöông tieác: 'Ñaáng Phaùp vöông ñaõ dieät ñoä, chuùng ta bieát nöông töïa vaøo ai?' Quoác vöông cuøng boán möôi vaïn daân chuùng nghe tin haàu nhö ñeàu ngaát xæu, höôùng veà choã Phaät maø than khoùc: 'Chuùng sanh bò suy toån lôùn, sao maø ñau ñôùn ñeán noãi naøy!' Coù ngöôøi cheát giaác roài sau môùi tænh laïi. Vua Ñeá Thích thöù hai baûo chö Thieân: 'Ñöùc Phaät thöôøng daïy ñaõ sanh ra thì khoâng ai laø khoâng cheát! Caùc vò haõy nhôù nghó ñeán chôn lyù: Voâ thöôøng-Khoå-Khoâng-Voâ ngaõ, ñöøng coù than khoùc nöõa.' Vò Thieân vöông thöù baûy cuõng hieän xuoáng baûo: 'Haøo quang cuûa Phaät ñaõ taét. Ñöùc Phaät coøn phaûi xaû boû thaân, caùc vò thì mong caàu caùi gì? Khoùc thöông thaûm thieát nhö vaäy cuõng chaúng ñöôïc chi caû.' Caùc Tyø-kheo thì vaät vaõ treân maët ñaát gaøo khoùc cuøng noùi: 'Con maét cuûa ba coõi sao maø taét nhanh theá? Töø nay veà sau, theá gian seõ taêm toái maõi.' Ngöôøi thì ñöùng khoùc, coù ngöôøi khoâng daùm nhìn vaøo thi theå cuûa Ñöùc Phaät, coù ngöôøi suy nghó moät caùch saâu xa: Luùc Phaät coøn taïi theá thöôøng daïy: 'Heã coù sanh thì coù töû, khoùc loùc cöïc thaân nhö vaäy ñaâu coù lôïi gì cho vieäc hieåu roõ giaùo phaùp.' Tyø-kheo A-na-luaät11 baûo Toân giaû A-nan: "Thoâi ñi! Naøy caùc Tyø-kheo, khoâng ai baûo caùc vò phaûi than khoùc. Caû nhaø vua vaø traêm quan, daân chuùng, caû chö Thieân treân trôøi, xin heát thaûy chö vò ñöøng quaù buoàn saàu xuùc ñoäng nöõa." Toân giaû A-nan thöa: "Haõy nhìn chö Thieân treân trôøi xem thöû coù bao nhieâu vò?" Toân giaû A-na-luaät noùi: "Trong chu vi boán traêm taùm möôi daëm, tröôùc sau noái tieáp nhau ñeàu laø caùc vò chö Thieân toân quyù. Neáu duøng moät caây kim nhoû neùm leân

11. A-na-luaät ; coù thieân nhaõn ñeä nhaát.

833 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I trôøi thì caây kim aáy cuõng khoâng coù choã ñeå rôi xuoáng ñaát." Toân giaû A-na-luaät khuyeân chö Thieân ñöøng saàu naõo nöõa, nhöng chö Thieân caøng ñau loøng gaáp boäi. Toân giaû A-na-luaät noùi vôùi Toân giaû A- nan: "Ñöùc Phaät khoâng baûo chuùng ta laøm coâng vieäc khaâm lieäm. Toân giaû haõy ñeán baùo cho caùc Theä taâm, Lyù gia bieát: 'Chuùng ta coù theå taåm lieäm nhuïc thaân cuûa Ñöùc Theá Toân ñöôïc, nhöng

Ñöùc Theá Toân coù baûo haõy ñeå caùc Theä taâm, Lyù gia lo lieäu coâng vieäc ñoù, sau naøy khoûi phaûi aân haän'." Toân giaû A-nan lieàn ñeán choã caùc Theä taâm, Lyù gia thuaät laïi söï vieäc nhö vaäy. Caùc Theä taâm, Lyù gia khoùc loùc thöa: "Ñöùc Theá Toân dieät ñoä, chuùng con haàu nhö bô vô, haøng hieåu bieát luùc naøo cuõng moät loøng gaén boù vôùi Ñöùc Theá Toân." Coù naêm traêm ngöôøi ñeán choã ñöùc vua taâu: "Xin cho chuùng toâi ñöôïc quyeàn an taùng troïng theå Ñöùc Theá Toân." Nhaø vua noùi: "Ñöùc Phaät maát roài, chuùng sanh coâ ñoäc! Neân giöõ taâm hoøa thuaän, ñöøng tranh chaáp, haõy giöõ loøng hieáu thuaän. Ñöùc Phaät luoân thöông xoùt caùc ngöôø i con cuû a Ngaø i ; luoâ n khieá n cho taá t caû ñöôï c höôû n g phöôù c voâ löôïng." Nhaø vua noùi nhö vaäy, khieán ai cuõng ngheïn ngaøo nöùc nôû. Caùc Lyù gia vaø daân khieâng kim saøng cuûa Phaät vaøo thaønh vua. Chö Thieân duøng loïng baùu trang nghieâm che phía treân giöôøng. Côø phöôùn daãn ñöôøng, höông hoa xen laãn caùc thöù baùu vaät rôi xuoáng nhö tuyeát. Möôøi hai loaïi nhaïc ñeàu cuøng taáu leân, trôøi, ngöôøi, roàng, quyû chaúng ai laø chaúng thöông tieác. Lyù gia thöa: "Luùc coøn taïi theá, Ñöùc Theá Toân coù baûo caùch thöùc khaâm lieäm thi theå cuûa Ngaøi nhö theá naøo?" A-nan ñaùp: "Luùc Phaät coøn taïi theá ñaõ daïy: 'Neân khaâm lieäm nhuïc thaân cuûa Ngaøi theo caùch thöùc an taùng Phi haønh hoaøng ñeá. Ñoái vôùi Ñöùc Phaät coøn hôn theá nöõa'." Lyù gia thöa: "Phöông phaùp khaâm lieäm Phi haønh hoaøng ñeá thì nhö theá naøo?" Ñaùp:

"Duøng daï môùi quaán chaët quanh thaân; duøng vaûi kieáp-ba môùi quaán theâm moät lôùp nöõa, roài ñaët vaøo trong quan taøi baèng baïc. Duøng daàu thôm raûy leân thaân, laáy loïng baùu che ôû treân. Duøng höông Chieân-ñaøn, cuûi maät höông, cuûi caây töû, cuûi caây chöông chaát ôû phía treân döôùi quan taøi, boán maët cao roäng ñeàu ba möôi tröôïng, roài ñoát löûa leân ñeå traø-tyø12. Möôøi hai thöù aâm nhaïc cuøng luùc hoøa taáu, duøng hoa thôm töôi toát tung raûi treân cao. Traø-tyø xong, thu laáy xaù-lôïi, loaïi boû tro taøn, duøng nöôùc hoa thôm röûa thaät saïch, boû trong baùt vaøng, ñeå baùt aáy treân giöôø n g baè n g vaøn g, neâ n ñaë t trong cung, trai giôù i treâ n ñieä n , xong chín möôi ngaø y thì choï n nôi ngaõ tö ñöôø n g, döï n g thaù p , laä p ñaø n traø n g, treo côø phöôù n , hoa höông, aâ m nhaï c ñeå cuù n g döôø n g. Ñoù laø phöông thöùc an taùng Phi haønh hoaøng ñeá. Ñoái vôùi Ñöùc Phaät thì phaû i hôn theá . " Caùc Theä taâm, Lyù gia rôi nöôùc maét, thöa: "Daï vaâng, chuùng con seõ laøm ñuùng nhö lôøi daïy baûo saùng suoát aáy. Xin ñeå trong baûy ngaøy." Caùc Lyù gia ñoàng thöa vôùi vua: "Chuùng thaàn muoán khaâm lieäm thaùnh theå cuûa Ñöùc Thieân Toân, kính mong vua chieáu coá." Vua ñaùp: "Ñöôïc". Lyù gia röôùc caùi giöôøng vaøng treân ñaët kim quan cuûa Phaät, trôû laïi töø cöûa thaønh phía Taây ñi vaøo, ñeå giöõa thaønh trong baûy ngaøy. Luùc khaâm lieäm Ngaøi coù ñeán ba möôi vaïn daân chuùng. Daân chuùng duøng möôøi hai boä nhaïc taáu leân, ngaøy ñeâm thaép ñeøn saùng tröng khaép caû thaønh chu vi möôøi hai daëm, moãi böôùc moãi böôùc ñeàu coù ñeøn. Vua Ñeá Thích thöù hai ñem theo möôøi vaïn chö Thieân, mang theo möôøi hai boä danh nhaïc cuûa trôøi töø coõi trôøi Ñao-lôïi ñeán vieáng Ñöùc Phaät. Hoa höông, caùc thöù chaâu baùu treo ôû khoâng trung, caùch maët ñaát ba daëm. Chæ coù moät mình trôøi Ñeá Thích ñi ñeán hoûi Toân giaû

A-na-luaät: “Ñöùc Phaät coù daïy baûo gì khoâng?” Toân giaû A-na-luaät thuaät laïi ñaày ñuû nhöõng lôøi Ñöùc Phaät daïy cho Ñeá Thích. Trôøi Ñeá Thích thöa: “Ñaõ coù ñaày ñuû caùc vaät baùu, kyõ nhaïc, hoa höông ñeå duøng cho vieäc lieäm. Toâi muoán ñöùng ra lo vieäc an taùng cho Ñöùc Phaät, vaäy coù

12. Nguyeân vaên: Xaø-duy ; No.2(3) sñd.: Xaø-duy ; hay traø-tyø hoûa taùng; Paøli: Jhaøpetì.

 ñöôïc khoâng?” Ñaùp: “Xin ñeå toâi hoûi laïi”. A-na-luaät ñem yù cuûa trôøi Ñeá Thích noùi vôùi Toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan ñaùp: “Khi Phaät coøn taïi theá, Ngaøi khoâng noùi tôùi tröôøng hôïp chö Thieân vaø Quoác vöông lo coâng vieäc khaâm lieäm. Ngaøi chæ daønh söï vieäc ñoù cho caùc Theä taâm, Lyù gia thoâi. Vaäy xin caùm ôn caùc vò Phaïm thieân, Ñeá Thích. Mong chö vò hieåu roõ yù Phaät. Trôøi Ñeá Thích beøn cho chö Thieân bieát yù kieán cuûa Toân giaû A-nan.” Chö Thieân thöa: “Baäc vua trôøi toân quyù cuûa ta lo lieäu coâng vieäc aáy moät caùch chu ñaùo, haù khoâng baèng ngöôøi theá gian sao?” Ñaùp: “Khoâng neân noùi nhö vaäy? Phaûi tuaân giöõ theo lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân, caån thaän chôù laøm ñieàu khoâng hay.” Caùc Theä taâm, Lyù gia lieàn thöa: “Chuùng con tính naâng caùi giöôøng xaù-lôïi cuûa Ñöùc Phaät leân ñeå ñöa ra theo loái vaøo cöûa thaønh phía Taây, nhöng caùi giöôøng aáy vaãn khoâng nhuùc nhích.” Caùc Lyù gia ñoàng thöa: “Neáu caùi giöôøng khoâng nhaác leân ñöôïc thì laøm sao ñöa ra khoûi thaønh?” Toân giaû A-nan hoûi Toân giaû A-na-luaät: “Caùi giöôøng vì sao laïi khoâng naâng leân ñöôïc? Ñaùp: “Chö Thieân vì muoán ñöôïc laøm coâng vieäc khaâm lieäm nhuïc thaân cuûa Ñöùc Phaät neân ñaõ khieán cho caùi giöôøng khoâng theå lay ñoäng.” Toân giaû A-na-luaät noùi: “Toâi seõ noùi cho Phaïm, Thích cuøng chö Thieân bieát.” Töùc thì Toân giaû A-na-luaät lieàn leân noùi vôùi Phaïm, Thích: “Toân giaû A-nan xin caùm ôn yù muoán lo vieäc toáng taùng cuûa chö Thieân, nhöng vieäc naøy chính laø yù cuûa Ñöùc Phaät.” Phaïm, Thích vaø chö Thieân thöa: “Chuùng toâi ñaõ mang theo duïng cuï cho vieäc toáng taùng ñeán ñaây, neân

ñeå cho chuùng toâi lo vieäc phía phaûi, coøn quoác vöông vaø daân chuùng thì ôû phía beân traùi kim saøng cuûa Ñöùc Theá Toân, duøng nhaïc trôøi, hoa höông ñeå tieãn ñöa ñöôïc khoâng?” Ñaùp: “Toâi seõ trôû veà baùo laïi.” Toân giaû A-na-luaät trôû veà, ñem yù cuûa chö Thieân noùi laïi ñaày ñuû cho Toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan noùi: “Neáu hoï muoán laøm coâng vieäc khaâm lieäm thì roõ raøng laø traùi vôùi lôøi daïy cuûa Ñöùc Phaät, nhöng vì loøng hieáu maø tieãn ñöa thì ñöôïc.” Toân giaû A-na-luaät lieàn baùo cho Phaïm, Thích bieát yù kieán cuûa Toân giaû A-nan. Chö Thieân ñeàu hoan hyû, lieàn haï xuoáng ñöùng nôi phía beân phaûi kim saøng cuûa Ñöùc Phaät. Nhaø vua vaø daân chuùng thì ñöùng ôû phía beân traùi. Lyù gia thöa: “Coù theå khieâng kim saøng cuûa Ñöùc Phaät ra cöûa thaønh phía Taây khoâng?” Toân giaû A-nan ñaùp: “Ñöôïc!” Theá laø, phía beân phaûi, tröôùc laø Ñeá Thích, sau laø Phaïm vöông. Phía traùi thì tröôùc laø Toân giaû A-nan, sau laø quoác vöông sôû taïi. Taát caû cuøng ñöa tay naém laáy chaân cuûa kim saøng. Caùc Theä taâm, Lyù gia thì duøng luïa quaán nôi hai chaân tröôùc cuûa kim saøng. Trôøi ngöôøi caûm ñoäng

xoùt thöông cuøng tieãn ñöa. Chö Thieân, roàng, quyû thaàn raûi hoa, caùc thöù baùu, danh höông, kyõ nhaïc, côø phöôùn, loïng hoa taát caû ñeàu ñi theo sau. Vua vaø daân chuùng cuõng cuùng döôøng ñuû thöù nhö vaäy. Beân treân thì trôøi ngöôøi thöông tieác, ca ngôïi coâng ñöùc cuûa Phaät, döôùi thì daân chuùng tieáp tuïc haùt nhöõng baøi haùt buoàn. Trôøi, roàng, quyû, thaàn, vua quan, daân chuùng cuøng moät luùc bi ai, xuùc ñoäng, ñau loøng than: 'Ñöùc Phaät dieät ñoä nhö vaäy, chuùng sanh bieát nöông caäy vaøo ñaâu?' Ñoaøn tieãn ñöa ñi ra theo cöûa thaønh phía Taây13, ñeán ñieän Chaâu-leâ- ba-ñaøn14 coù giaûng ñöôøng lôùn, hoï ñeå kim saøng cuûa Ñöùc Phaät ôû treân giaûng ñöôøng. Caùc Theä taâm, Lyù gia, nhö lôøi chæ daïy ñeå laïi cuûa Ñöùc Phaät, duøng gaám môùi quaán quanh nhuïc thaân, laáy vaûi kieáp-ba moät ngaøn taám quaán cheùo nhau ôû phía treân, roài boû vaøo trong caùi quan baèng baïc, duøng daàu

13.

No.1(3) sñd.: ra cöûa Baéc.

14.

Chaâu-leâ-ba-ñaøn ; No.2(3) sñd.: Thieân quan töï ; hay Thieân quan mieáu;
Paøli: Makutïa-(bandhana)-cetiya.

837 KINH THẾ KỶ - KINH PHẬT BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I thôm raûy khaép thaân Ngaøi, duøng loïng trôøi che ôû treân. Caùc Lyù gia cuøng ñöa kim quan xuoáng khoûi ñieän, ñeå ôû giöõa saân, laáy cuûi Chieân-ñaøn höông, cuûi maät höông, töû chöông vaø cuûi chieân chaát cao roäng ba möôi tröôïng. Trôøi, thaàn, quyû, roàng, caùc vua quan, daân chuùng ñeàu laáy hoa höông tung raûi treân cuûi. Lyù gia ñoát cuûi, löûa vaãn khoâng chaùy. Hoï hoûi Toân giaû A-na- luaät: "Vì côù gì maø löûa ñoát khoâng chaùy?" Ñaùp: "Coù baäc ñeä töû kyø cöïu cuûa Ñöùc Phaät laø Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, ñi khaép nôi ñeå giaùo hoùa, nay ñang treân ñöôøng trôû veà. Toân giaû Ñaïi Ca- dieáp daãn hai ngaøn ñeä töû cuøng vôùi chö Thieân nhieàu voâ soá, taát caû ñeàu muoán ñöôïc nhìn thaáy Ñöùc Phaät moät caùch troïn veïn, vì vaäy neân khieán löûa khoâng chaùy." Lyù gia thöa: "Xin vaâng theo lôøi daïy, chôø Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp."

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.